

Tabulka č. 42 Jakou formu podpory byste uvítal/a? – podíl ŠMP/VP (v %)

Formy podpory	ŠMP	VP
individuální konzultace	37,4	37,6
spolupráce s dalšími osobami či organizacemi při primárně preventivní aktivitě	48,4	40,2
jiná osoba či instituce přebírá řešení dané situace	23,7	20,3
prostřednictvím odborných metodik, návodů, dokumentů	47,2	47,4
předáváním aktuálních informací z terénu	42,6	44,1
prostřednictvím tematizovaných vzdělávacích akcí	55,4	58,8
jinou formu podpory	3,2	2,8

Více než polovina školních metodiků prevence, kteří spatřují nějaké rezervy v metodické podpoře v oblasti prevence rizikového chování, by uvítala podporu prostřednictvím tematizovaných vzdělávacích akcí, necelá polovina také formou spolupráce s dalšími osobami či organizacemi při primárně preventivní aktivitě a v podobě odborných metodik, návodů, dokumentů. Také výchovní poradci by nejčastěji uvítali podporu prostřednictvím tematizovaných vzdělávacích akcí a odborných metodik, návodů a dokumentů, v menší míře oproti metodikům by však uvítali spolupráci s dalšími osobami či organizacemi. Jiná forma podpory byla uvedena pouze v malé míře, šlo např. o pomoc odborníků (nejčastěji psychologů), supervize, praktický nácvik dovedností v rámci workshopů a seminářů.

4 Závěr

Předškolní vzdělávání

Výskyt projevů šikany je v mateřských školách dlouhodobě velmi nízký. Pouze cca 1,5 % mateřských škol navštívených Českou školní inspekcí uvádí, že tento problém v průběhu školního roku bylo třeba řešit. Téměř vždy v těchto případech jde o slovní formu šikany.

V mateřských školách je prevence rizikového chování realizována především v rámci budování pozitivního školního a třídního klimatu, důraz je kladen na vytváření vztahových pravidel ve třídě. Přestože jsou mateřské školy zapojeny v menší míře do dalšího vzdělávání v oblasti prevence, zákonní zástupci v menší míře participují na preventivních aktivitách a nízký počet škol má stanovenou školní strategii postupu při výskytu šikany, nastavené postupy a práce se vztahy a klimatem se jeví jako účinné, výskyt rizikového chování je nízký.

Základní vzdělávání

Šikana se v posledních třech letech vyskytla téměř v každé druhé základní škole. Nejčastěji šlo o psychickou šikanu v prvním a druhém stadiu projevující se především slovně – nadávky, výsměch, pohrdání, hrubé žertování, kritizování a zpochybňování, ponižování. Oproti minulosti vzrůstá počet případů kyberšikany (tyto případy uvádí 52 % ZŠ, v nichž se nějaký projev šikany vyskytoval), např. prostřednictvím SMS zpráv, sociálních sítí či webových stránek. Fyzická šikana (např. bití, kopání apod.) byla zaznamenána v necelé polovině škol, kde se šikana vyskytovala.

Případy nevhodného chování žáků směrem k učitelům se objevují a řeší častěji než v minulosti, nicméně takových případů, které by bylo možné označit za skutečnou šikanu, je mezi nimi naštěstí stále málo (nicméně jejich dopad bývá výrazný, zejména na psychiku učitele apod.). Často mají podobu kyberšikany, kdy žáci při využívání ICT technologií mají pocit beztrestnosti.

Ve školách jen s 1. stupněm nejsou často pozice školního metodika prevence a výchovního poradce formálně ustaveny a preventivní činnost a výchovné poradenství zajišťuje nejčastěji